

Svipmyndir úr sögu gamalla spítala

Jón Sigurðsson
svæfingalæknir

Nýir spítalar taka við af gömlum. Með árunum verða nýju spítalarnir gamlir, gömlu spítalarnir enn eldri, en nýrri spítalar taka við af hinum nýju. Tökum eina hringferð um landið.

Neskaupstaður

Sjúkrahús Neskaupstaðar 1957. (Arkitektar: Arne Hoff-Møller og Þórir Baldvínsson.) Ljós. ókunnur.

Bjarnaborgarspítalinn. Ljós. ókunnur.

Sjúkrahúsið í Neskaupstað var vígt 1957 en ári síðar var ákveðið að sjúkrahúsið skyldi verða fjórðungssjúkrahús. Eftir að nýbygging sjúkrahússins var tekin í notkun 1982 varð byggingin frá 1957 gamli hluti spítalans. Hins vegar var Bjarnaborgarspítalinn, fyrsti spítali Norðfirðinga, kallaður „Gamli-Spítalinn“ en hann tók til starfa 1926.

Akureyri

Fjórðungssjúkrahús Akureyrar 1953. (Arkitekt: Guðjón Samúelsson.) Ljós. Gunnlaugur P. Kristinsson.

Gamli spítalinn á Akureyri nýbyggður 1898. (Minjasafnið á Akureyri.)

Guðmanns Minde 1910. Ljós. Hallgrímur Einarsson.

Elsti hluti Sjúkrahúss Akureyrar á Eyrarlandstúinu var tekinn í notkun 1953. Spítalinn í Eyrarlandsbrekkunni var þó hinn gamli spítali, reistur 1898 eftir teikningum Guðmundar Hannessonar læknis, endurreistur sem skíðaskáli í Hlíðarfjalli 1956. Guðmanns Minde (sem enn stendur; Aðalstræti 14) er hins vegar elsti spítali Akureyrar en hann var starfræktur 1873-1899.

Reykjavík

Landkotsspítalinn var tekinn í notkun árið 1902. Nýrri vestrálmur var bætt við 1935 en eftir að nýjasti hluti spítalans var byggður varð vestrálmur gamli spítalinn en elsti spítalinn var rifinn. Því skal einnig haldið til haga að gamla kaþólska kapellan var eins konar fyrirrennari spítalans, fyrsti spítali St. Jósefssystra í Landakoti.

Hinn glæsilegi nýi Landspítali (hét upphaflega Landsspítalinn) á Grænborgartúinu var vígður 1930. Hann var seinna kallaður gamli spítalinn eftir að nýbyggingar Landspítalans voru reistar.

Landkotsspítalinn; elsti hluti spítalans frá 1902. Ljós. ókunnur.

Landspítalinn 1930. (Arkitekt: Guðjón Samúelsson.) Ljós. Magnús Ólafsson.

Ísafjörður

Vigsla sjúkrahússins á Ísafirði 17. júní 1925. (Arkitekt: Guðjón Samúelsson.) (Ljósmyndasafnið Ísafirði.)

Friðrik VIII Danakonungur heimsækir sjúkrahúsið á Ísafirði 1907. Fjallið Kubbi (Kubburinn) í baksýn. Ljósmyndunmur.

Gamla Gistihúsið í Mánagötu 5; mynd tekin 2011. Fjallið Kubbi (Kubburinn) í baksýn. Ljósmyndun. Á. M.

Nýja sjúkrahúsið á Ísafirði (Sjúkrahúsið að Torfnesi) var formlega tekið í notkun 1989. Rúmum 60 árum áður hafði hið glæsilega sjúkrahús á Eyrartúni verið reist sem spítali Vestfirðinga, en nú hefur húsið fengið nýtt hlutverk sem safnahús (bóka-, skjala- og listasafn bæjarins) en er oftast kallað gamla sjúkrahúsið á Eyrartúni.

Þótt flestir lækna hafi heyrt talað um gamla spítalann á Eyrartúni eru ekki margir sem vita að á Ísafirði var enn eldri spítali í Mánagötu 5 (Bankagötu 5) en hann var tekinn í notkun

1897. Þegar Friðrik VIII Danakonungur heimsótti Ísafjörð árið 1907 kom hann við á spítalanum og heilsaði upp á sjúklingana. Þessi spítali var gerður að elliheimili eftir að spítalinn á Eyrartúni var tekinn í notkun. Í Mánagötu 5 er nú gistihús. Á gamalli mynd sem hangir uppi á vegg í gistihúsinu má sjá kónginn á leið í heimsóknina forðum. Eftir að hafa gist þar rúmri öld síðar fékk undirritaður þá hugmynd að skrifa þennan pistil. Á nýlegri götmynd má sjá að pistilshöfundur hefði sennilega getað heilsað upp á kóngsa ef þeir hefðu verið þarna samtímis.

Vísinda- og þróunarstyrkir Úthlutun 2017 - 2018

Vísindasjóður Félags íslenskra heimilislækna (FÍH) úthlutar **styrkjum til vísinda- og þróunarverkefna** á sviði heilsugæslu einu sinni á ári. Lögð er áhersla á að styrkja rannsóknir í heimilislækningum, um heimilislækningar og á forsendum heimilislækninganna sjálfra.

Sjóðurinn veitir einnig **sérstaka starfsstyrki** til slíkrar vinnu.

Umsóknir um úthlutun fyrir styrkarið 2017 - 2018 þurfa að berast sjóðnum **fyrir 20. október** næstkomandi. Umsóknir sem berast eftir þann tíma verða ekki teknar til greina.

Umsóknum ber að skila rafrænt til Margrétar Aðalsteinsdóttur (margret@lis.is), hjá Læknafélagi Íslands, Hlíðarsmára 8, 201 Kópavogi, ásamt rannsóknar- og fjárhagsáætlunum eða framgangsskýrslu ef um endurumsókn sama verkefnis er að ræða. Umsóknareyðublað er að finna á innra neti heimasíðu Læknafélagsins, www.lis.is, á heimasvæði FÍH.

Starfsstyrkir geta verið allt frá 1 til 12 mánaða í senn. Upphæð starfsstyrks miðast við fasta upphæð sem svarar til dagvinnulauna styrkþega og er þá tekið mið af menntun og starfsaldri, þó aldrei hærrí en sem svarar dagvinnulaunum yfirlæknis í heilsugæslu. Sé styrkþegi starfandi á heilbrigðisstofnun innan heilsugæslunnar leggur stjórn Vísindasjóðsins til að styrkurinn verði greiddur beint til þeirrar stofnunar. Á móti komi að forsvarsmenn stofnunarinnar sjái til þess að styrkþegi haldi áfram starfi sínu, óbreyttum launum og réttindum, en fái jafnframt tíma til að sinna rannsóknarstörfum á dagvinnutíma. Sjóðurinn veitir að jafnaði starfsstyrki til verkefna sem krefjast minnst 2ja mánaða vinnu eða meir.

Við mat á umsóknum er lögð áhersla á að rannsóknarverkefni sé á forsendum heilsugæslunnar. Sé um vísindaverkefni að ræða er einnig lögð áhersla á tengsl rannsakenda við heimilislæknisfræði Háskóla Íslands eða aðra akademíska háskólastofnun í heimilislækningum.

Nánari upplýsingar veitir Emil L. Sigurðsson (emilsig@hi.is)

Stjórn Vísindasjóðs FÍH